



جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت معادن

معینت پالیسی و برنامه ها
ریاست پالیسی

پالیسی معدنکاری منرالهای رادیواکتیف

سال 1391

1	مقدمه	1
1	هدف پالیسی	2
2	چارچوب قانونی و حقوقی	3
2	نهادهای نیدخل کلیدی	4
2	تعهد در عرصه شفافیت	5
3	فعالیت های تکنیکی معدنکاری منرالهای رادیواکتیف	6
3	صحت، ایمنی و حفاظت محیط زیست	7
4	مسئولیت اجتماعی	8
4	مدیریت مواد زیان آور	9
5	حوادث و حالات اضطراری:	10
5	انتقال مواد زیان آور	11
5	انکشاف منابع بشری	12
5	حفاظت از محصولات رادیواکتیفی	13
5	تجارت خارجی	14
5	تطبيق پالیسی	15

1. مقدمه

افغانستان دارای ذخایر بزرگ منرالهای رادیواکتیف مانند یورانیم و توریم میباشد. دولت افغانستان با توجه به نقش جدید اش در خصوصی سازی سکتور معادن تلاش می ورزد تا جهت رشد اقتصاد کشور، کاهش فقر و اشتغال زایی ذخایر معدنی باارزش کشور را با در نظر داشت اصول انکشاف متداوم توسعه دهد. دولت افغانستان می پذیرد که مدیریت تشعشعات و زباله، نظارت از صحت و ایمنی و مسایل دیگر محیط زیستی در فعالیت های معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف برای حفاظت از صحت کارگران، مردم و محیط زیست نهایت مهم است. این درک و پذیرش مسولیت ها نقش اساسی را در رسیدن به اهداف و دیدگاه دولت دارد. مدیریت تشعشعات و زباله، حفاظت از صحت و ایمنی و مسایل محیطی باید در تمام مراحل پروژه که شامل فعالیت های اکتشافی، انکشافی، بهره برداری و احیای مجدد معادن میباشد در نظر گرفته شود.

دولت افغانستان بمنظور استفاده صلح آمیز از منرالهای رادیواکتیف، ایجاد معیار ها برای مدیریت تشعشعات، وضع قوانین و مقررات و نظارت از فعالیت های مواد رادیواکتیف، کمیسیون عالی انرژی اتمی را تاسیس نموده است. کمیسیون نامبرده فرهنگ ایمنی را ترویج نموده که مبتنی بر اصول تعهدات ملی و بین المللی مشترک میباشد. اصول متذکره در برگیرنده بهترین روش های پذیرفته شده مربوط به کلیه امور صنعت هسته ای میباشد که شامل معدنکاران مواد معدنی رادیواکتیف، تهیه کنندگان تجهیزات، عرضه کنندگان خدمات و مولدین برق میشود. دولت متعهد به انکشاف و مدیریت صنعت معدنکاری منرالهای رادیواکتیف و محصولات فرعی آن با در نظر داشت مسایل ایمنی و محیط زیستی، رشد اقتصادی و مصونیت اجتماعی میباشد. دولت افغانستان از استفاده صلح آمیز انرژی هسته ای برای مقاصد امنیتی، رشد اقتصادی، تغذی، طبابت، مدیریت آبهای سطحی و زیرزمینی، تولید برق هسته ای، صنایع و زراعت و غیره، حمایت میکند.

2. هدف پالیسی

هدف این پالیسی حمایت از انکشاف صنعت معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف کشور (مانند یورانیم و توریم) در مطابقت به بهترین معیار های پذیرفته شده و استفاده صلح آمیز از انرژی اتمی و صادرات این مواد به بازارهای جهانی با درک ارزش استراتژیک آن برای رشد اقتصاد کشور میباشد. همچنان هدف دیگر این پالیسی، مدیریت سیستماتیک تشعشعات ناشی از فعالیت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف و حصول اطمینان از تطبیق معیارهای ایجاد شده از طرف کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان و معیار های پذیرفته شده بین المللی است.

3. چارچوب قانونی و حقوقی

پالیسی معدنکاری منرالهای رادیواکتیف متمم پالیسی ملی معدنکاری و پالیسی معدنکاری فلزات بوده احکام این پالیسی ها بالای فعالیت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف نیز قابل تطبیق می باشد. وزارت معادن در همکاری با کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان مکلف است تا یک چارچوب مناسب را برای مدیریت و کنترل تشعشعات، حفاظت از صحت و ایمنی کارگران و مردم، ذباله ها و حفاظت محیط زیست، ایجاد نماید. وزارت معادن باید اطمینان حاصل نماید که تمام فعالیت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف قانونی بوده و در مطابق به قوانین و مقررات نافذ به اساس معیار های ایمنی مربوط به کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان و آژانس بین المللی انرژی اتمی صورت میگیرد.

4. نهادهای ذیدخل کلیدی

نهادهای دولتی ذیل مسولیت اداره، نظارت، مدیریت تشعشعات، تنظیم امور، مدیریت امور مالی، حفظ محیط زیست، انکشاف قوای بشری، غنی سازی، تجارت و ارزیابی قراردادهای معدنکاری منرالهای رادیواکتیف را به عهده دارند.

- وزارت معادن
- کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان
- وزارت امور داخله
- وزارت مالیه
- وزارت تجارت و صنایع
- اداره ملی حفاظت از محیط زیست
- وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین
- کمیسیون بین الوزارتی

دولت در صورت لزوم نهاد های موجوده را جهت ارتقای ظرفیت و انکشاف پایدار صنعت معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف، تقویت و تغییر ساختار نموده و یا هم نهاد های جدید را تاسیس می نماید.

5. تعهد در عرصه شفافیت

اکتشاف و بهره برداری منرالهای رادیواکتیف متفاوت از صنعت معدنکاری سایر منرالها نمی باشد اما باید مطابق با معیارهای طرح شده کمیسیون انرژی اتمی افغانستان و پذیرفته شده آژانس بین المللی انرژی اتمی در رابطه به صحت و ایمنی، مدیریت تشعشعات، تدابیر محافظوی انتقالات، استفاده صلح آمیز انرژی هسته ای و منع تکثیر سلاح های هسته ای صورت گیرد.

وزارت معادن از فعالیت های معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف در مطابقت با اصول انکشاف پایدار حمایت میکند و با استفاده از این اصول جهت ارتقای مهارت های مسلکی، شفافیت فعالیت ها و حساب دهی در امور مدیریتی تأکید می ورزد. وزارت معادن تاکید می کند که سرمایه گذاری ها باید از لحاظ مالی انتفاعی، از لحاظ تخنیکی مناسب و از لحاظ محیط زیستی و اجتماعی مصون و مسولانه صورت گیرد.

6. فعالیت های تخنیکی معدنکاری منرالهای رادیواکتیف

سروی، تفحص، انکشاف، بهره برداری و پروسس منرالهای رادیواکتیف باید توسط شرکت های که دارای جواز قانونی اند و در مطابقت با شرایط و مکلفیت های مندرج در جواز معدنکاری شان و بهترین روش های پذیرفته شده بین المللی صورت گیرد. تمام فعالیت های معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف باید مطابق به شرایط و مقررات وزارت معادن و کمیسیون انرژی اتمی افغانستان باشند. شرکت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف باید پلان های جامع را برای مدیریت تشعشات، امور صحی، ایمنی، ذباله ها و حفاظت محیط زیست در تمام مراحل انکشافی و عملیاتی تدوین نمایند. بمنظور جلوگیری از خطرات احتمالی و استفاده درست منابع طبیعی و انرژی و بادر نظر داشت تغییرات در فعالیت ها و ساحه کار، این پلان باید بطور منظم ارزیابی و در صورت ضرورت تجدید گردد. شرکت های معدنکاری مکلف به ارزیابی تأثیرات محیط زیست برای فعالیت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف که جوابگوی تمامی سوالات و نگرانی های مربوط به تشعشات، صحت و ایمنی کارگران و مردم، ذباله ها، محیط زیست و تأثیرات اقتصادی اجتماعی باشد، اند. شرکت ها مکلف به ارایه پلان های مدیریتی خطرات و تشعشات ارزیابی شده به وزارت معادن میباشند.

7. صحت، ایمنی و حفاظت محیط زیست

شرکت های معدنکاری در تمام مراحل انکشافی و عملیاتی مکلف اند تا موارد ذیل را جهت محافظت کارگران و کارکنان، اهالی محل و محیط زیست رعایت نمایند.

(a) مصونیت از تشعشات: شرکت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف در صورتی مجوز به معدنکاری منابع تشعشعاتی اند که فعالیت های شان باعث ایجاد منفعت برای جامعه و کشور باشد و همچنان توانای کاهش هرگونه تشعشات را داشته باشند. شرکت های معدنکاری مکلف اند تا خطرات ناشی از تشعشات را با در نظر داشت عوامل اجتماعی و اقتصادی آن تا حدالامکان کاهش دهند. همچنان حد مجاز قرار گرفتن در معرض تشعشات (Dose limit) ، که توسط وزارت معادن و کمیسیون عالی انرژی اتمی وضع شده، را تطبیق نمایند. به همین منظور شرکت های معدنکاری باید به اساس خطرات احتمالی، کارکنان ساحوی و ساحات کار را که در معرض خطر قرار دارند، دسته بندی نمایند. شرکت ها باید حد مجاز قرار گرفتن در معرض تشعشات را

برای کارمندان و بازدیدکننده گان ها و تأثیرات سو محیطی به صورت درست پلان نموده و از آن نظارت نمایند.

(b) **تجهیزات محافظت انفرادی:** شرکت ها باید وسایل محافظتی انفرادی را برای کارمندان و بازدید کنندگان معدن فراهم سازند. تجهیزات مذکور باید برای کنترل خطرات مناسب و در مطابقت با معیارها و مشخصات که توسط کمیسیون عالی انرژی اتمی و ادارات مربوطه بین المللی وضع گردیده ، باشند. شرکت ها باید کارمندان مربوطه را در رابطه به استفاده و مراقبت از این تجهیزات بصورت درست آموزش دهند.

(c) **حفاظت محیط زیست:** بصورت عموم، شرکت ها باید از آلوده ساختن آب، خاک و هوا اجتناب ورزند. شرکت ها باید از منابع طبیعی و انرژی استفاده اعظمی نموده و تأثیرات سو معدنکاری را بالای محیط زیست به حد اقل کاهش دهند.

8. مسولیت اجتماعی

شرکت های معدنکاری در تمام مراحل معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف باید تمام سهامداران بشمول کارکنان، قراردادی ها و اهالی محل را بصورت درست از جریان فعالیت های شان آگاه ساخته و حمایت آنها را بدست آورند. شرکت ها باید با متاثرین فعالیت های معدنکاری مشوره نموده، نظریات آنها را بدقت مورد بررسی قرار داده و به نگرانی های شان رسیدگی نمایند.

9. مدیریت مواد زیان آور

تمام مواد زیان آور (رادیواکتیف و غیر رادیواکتیف) بشمول محصولات، رسوبات، زباله ها و مواد ملوث باید به شیوه مصئون، محفوظ و در مطابقت با قانون و مقررات وضع شده توسط وزارت معادن و کمیسیون عالی انرژی اتمی، اداره و دفع گردد. شرکت های معدنکاری از اضرار مواد بیکاره و ملوث به شیوه سیستماتیک جلوگیری نمایند. جهت مصونیت مردم و حفاظت محیط زیست انتشار تشعشعات را توسط استراتیژی ها که شامل تکنالوژی جلوگیری از آلودگی، نظارت از تأثیرات محیط زیست و سایر تدابیر محافظتی باشد، مدیریت نمایند. شرکت های معدنکاری مکلف به استفاده تکنالوژی پذیرفته شده و مطابق به صنعت معدنکاری منرالهای رادیواکتیف میباشند. همچنان به مدیریت انبارهای مواد معدنی و منابع ملوث کننده مانند احجار بیکاره، زباله ها ، آب و خاک و سایر منابع توجه خاص نمایند. انبار های مخصوص و مصئون برای زباله های حاصله از فعالیت های معدنکاری و پروسس منرالهای رادیواکتیف طرح و دیزاین نموده و برای نظارت، مراقبت و بستن آن اقدامات لازم صورت گیرد.

10. حوادث و حالات اضطراری

شرکت‌های معدنکاری باید عوامل وقوع حوادث را ارزیابی و مشخص نموده و جهت جلوگیری و کاهش آن تدابیر لازم را اتخاذ نمایند. پلان حالات اضطراری و واکنش به حوادث را طرح نموده و بشکل متداوم از آن نظارت صورت گیرد. میکانیزم برای گزارش دهی و تفتیش جهت کشف عوامل اصلی وقوع حوادث ایجاد و اقدامات لازم برای حل آن اتخاذ گردد.

11. انتقال مواد زیان آور

بسته بندی و انتقال تمامی مواد زیان آور (رادیواکتیف و غیر رادیواکتیف) بشمول محصولات، رسوبات، زباله‌ها و مواد ملوث باید به یک محل مناسب بطور مصئون، محفوظ و در مطابقت با قوانین، مقررات، رهنمودهای نافذ کشور و معیارهای ملی و معیارهای پذیرفته شده بین‌المللی صورت گیرد.

12. انکشاف منابع بشری

دولت بطور دوامدار تسهیلات و نصاب برنامه‌های آموزشی مسلکی موجوده را توسعه و انکشاف میدهد تا متضمن یک نیروی متخصص در تمام سطوح برای انکشاف صنعت معدنکاری گردد. دولت با همکاری شرکت‌های معدنکاری برنامه‌های را جهت ارتقای ظرفیت، آموزش‌های اختصاصی و انکشاف تکنالوژی محلی برای صنعت معدنکاری منزه‌های رادیواکتیف ارایه می‌نماید. همچنان شرکت‌ها برنامه‌های آموزشی را جهت آگاهی از خطرات احتمالی برای تمام کارمندان ساحوی فراهم ساخته و برای حصول اطمینان از توانمندی و شایستگی کارکنان، انجام مکلفیت‌های استثنایی را نیز در همجو برنامه‌ها بگنجانند. شرکت‌های معدنکاری باید این برنامه‌ها را بطور منظم ارزیابی و تجدید نمایند.

13. حفاظت از محصولات رادیواکتیفی

دولت افغانستان با تطبیق قوانین نافذ، معیارهای ملی و بین‌المللی و موافقت نامه با سهامداران متعهد به حفاظت محصولات رادیواکتیفی میباید.

14. تجارت خارجی

تجارت و صادرات محصولات مواد رادیواکتیفی باید طبق قوانین و مقررات نافذ کشور و شرایط کمیسیون عالی انرژی اتمی صورت گیرد.

15. تطبیق پالیسی

پالیسی معدنکاری منزه‌های رادیواکتیف از تاریخ تصویب آن توسط کابینه قابل تطبیق بوده و بحیث سند متمم پالیسی ملی معدنکاری و پالیسی معدنکاری فلزات تلقی میگردد که بر مبنای آن چارچوب قانونی و

حقوقی برای فعالیت های معدنکاری منرالهای رادیواکتیف طرح و تطبیق خواهد گردید. وزارت معادن با همکاری کمیسیون عالی انرژی اتمی افغانستان این پالیسی را به شکل متواتر و با در نظرداشت آگاهی از تغییرات در تکنالوژی، معیارها، بازار و مسایل دیگری که در جریان تطبیق آن بروز میکند بررسی خواهد کرد.